

[Pelle Voigt]

me til politikernes kendskab, og at de skal vedtages på et hemmeligt møde, uden at alliancens politikere har nogen som helst mulighed for at få at vide, hvad det er for politiske retningslinjer og nye sikkerhedsforanstaltninger, regeringen tilslutter sig? Det er en helt urimelig situation.

Derfor er der grund til nu igen at rejse spørgsmålet om førstebudsstrategien, og vi har oplevet, hvordan det internationale pres i denne sag også vokser voldsomt, ikke mindst i USA, hvor en række af de politikere, som i 1960'erne udarbejdede den nugældende amerikanske atomstrategi og den atomstrategi, som den dag i dag er gældende i NATO, nu ikke alene sætter kraftige spørgsmålstejn ved førstebuds, men direkte foreslår, at alliancen og USA skifter over til en strategi for ikke-førstebuds af atomvåben.

Besvarelse

Forsvarsministeren (Engell):

De spørgsmål, der rejses i forespørgslen, har jeg ved en lang række tidligere lejligheder redegjort for her i Folketinget, både i forbindelse med tidligere forespørgselsdebatter og senest også i den konkrete sag, bl.a. i det udenrigspolitiske nævn.

Jeg har også gjort det i et svar til hr. Pelle Voigt så sent som den 15. oktober i år på et spørgsmål vedrørende de generelle retningslinjer.

Til trods for disse mange redegørelser, hvor jeg ganske indgående har beskrevet baggrunden for og indholdet af de generelle politiske retningslinjer for den eventuelle benyttelse af nukleare våben i forsvaret af NATO, ser det ud til, at forespørgerne fortsat misforstår situationen. De omtaler nemlig endnu en gang i selve forespørgselsteksten til denne debat retningslinjerne som »NATOs reviderede atomstrategi«.

Derfor vil jeg godt indlede med på ny at slå fast, at det, der er tale om, er, at de hidtidige, midlertidige retningslinjer indeholdt i forskellige dokumenter fra sidst i 1960'erne er blevet samlet og blevet opdateret i ét enkelt dokument, og at disse retningslinjer tilsikrer den højeste politiske indflydelse på, hvorledes den gældende og af alle medlemslande vedtagne strategi kan gennemføres i en given situation. Dokumentet har med andre ord ikke det mindste at gøre med en ny atom-

strategi, sådan som det siges i forespørgslen. Strategien som sådan har på intet tidspunkt været til diskussion under det udførte arbejde, og strategien er heller ikke blevet diskuteret af forsvarsministrene i forbindelse med det nylige møde i Skotland i den nukleare planlægningsgruppe, hvor de generelle retningslinjer blev tiltrådt.

For god ordens skyld vil jeg imidlertid gerne endnu en gang fremhæve det principielle og fra et dansk synspunkt mest betydningsfulde i de nu på NPG-ministermødet i Skotland vedtagne retningslinjer, og det er, at bestemmelserne som hidtil bygger på NATOs gældende strategi, og det vil sige strategien om det fleksible gensvar. Der var derfor heller ikke grundlag for diskussioner eller spekulationer med hensyn til Danmarks atompolitik. Den bliver naturligvis ikke anfægtet, og rækkevidden af de velkendte danske synspunkter på det område ændres heller ikke af disse vejledende og proceduremæssige bestemmelser. GPG, som disse retningslinjer hedder, har en helt vejledende karakter og må ses som et katalog af mulige politiske overvejelser, der kunne forudses at være relevante, men de kan på ingen måde anses for at være udtømmende.

Det er en fordel, at man nu har samlet disse vejledende bestemmelser i ét dokument og derved fået understreget de politiske overvejelsers centrale rolle i en hvilken som helst beslutning om den mulige anvendelse af nukleare våben. De udvider i denne form området for landenes – og også de ikke-atomares som Danmarks – politiske indflydelse og kontrol med den måde, hvorpå NATOs vedtagne strategi kan gennemføres i en given situation. Konsultationerne er det instrument, som fastholder og sikrer denne forøgede politiske indflydelse, og herigennem har vi også en mulighed for at gøre vore synspunkter gældende, hvilket vi naturligvis betragter som væsentligt.

Selv om de generelle retningslinjer altså ikke på nogen måde går ind i spørgsmålet om NATOs atomstrategi, vil jeg gerne benytte også denne lejlighed til at understrege, at regeringen ligesom de fleste andre lande i alliancen meget gerne ser kernevåbnenes rolle i strategien begrænset mest muligt. Vi finder det af største vigtighed at gøre alt for at hæve atomtærsklen.